



EU:n tutkimus- ja
innovaatio-ohjelmat

EU:n tutkimuksen 7. puiteohjelma

Konsortiosopimus

DM # 723318

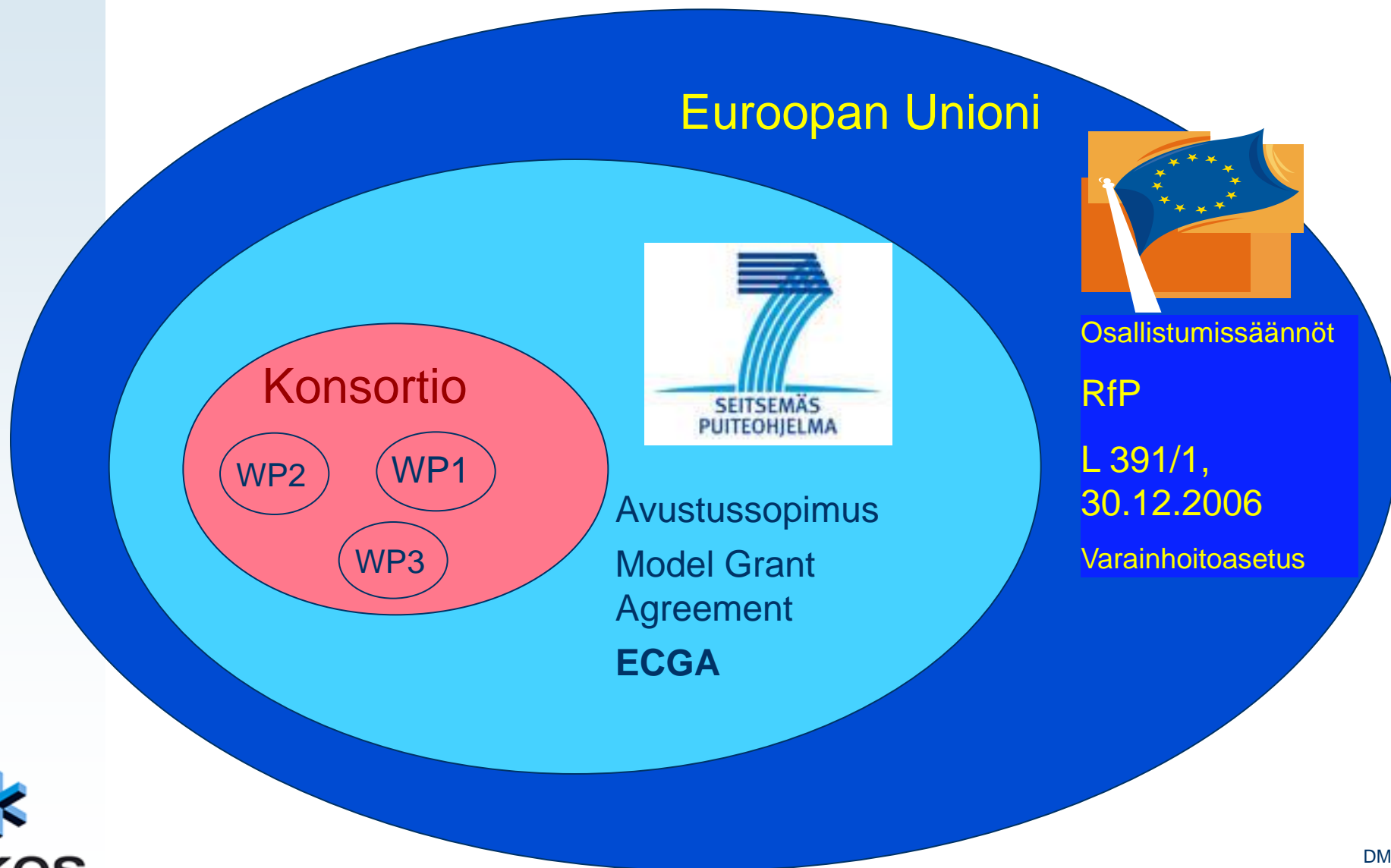
23.11.2011

Liisa Ewart

Lakimies, Tekes

NCP Legal & Financial

Toimintakenttä





Sopimukset EU-hankkeissa

Hierarkia sääntöjen soveltamisessa

- Osallistumissäännöt (Rules for Participation)

<http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2006:391:SOM:FI:HTML>

- Avustussopimus (Model Grant Agreement)

http://cordis.europa.eu/fp7/calls-grant-agreement_en.html

- Konsortiosopimus (Consortium Agreement)

+ Muut samanarvoiseksi tai alisteiseksi sovittavat sopimukset
(usein muotoa contract)

- Tulkintaohjeet (Guidelines)

http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html



Konsortion osallistujat

- Oikeussubjekti = legal entity = luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt

Laillisen statuksen todentaminen kts. Commission Decision C(2007)/2466, annettu 13.6.2007

- Y-tunnus oikeussubjekteille löytyy Suomessa YTJ-tietopalvelusta www.ytj.fi



- Konsortion osallistujat eivät muodosta oikeushenkilöä keskenään.

- Avustussopimus II.2.1

Kaikki rahoituksen saajat yhdessä muodostavat konsortion riippumatta siitä, tekevätkö ne erillisen kirjallisen konsortiosopimuksen

- A-lomake (liite IV) jokaiselta rahoituksen saajalta
- B-lomake (liite V) jokaiselta myöhemmin liittyvältä (kilpailutus)

Koordinaattori

- Konsortio valitsee itse koordinaattorin, joka on myös ohjelman osallistuja
- **Koordinaattorin päätösvallan rajat ja velvollisuudet sovitaan konsortiossa JA KIRJATAAN KONSORTIOSOPIMUKSEEN**
 - Itsenäiset päätökset konsortion puolesta
 - Koordinaattori ei ole johtaja, ei toimitusjohtaja
- Koordinaattorin erottaminen toimestaan
 - Kaikki yhdessä tai valitun edustajan välityksellä vaativat
 - Käytännössä eroperusteet oltava avustussopimuksen mukaisia (II.36-II.38)
 - Konsortio ei voi jäädä ilman koordinaattoria
 - Uuden koordinaattorin valinta vaatii komission kirjallisen hyväksynnän
- Konsortion sisäinen tiedottaminen
- Osapuolet vastuussa omista toimistaan mm. raportoinnista
 - Osapuolet, joiden raportit hyväksytään => maksut kulkee
 - Osapuolet, joiden raportit hylätään => maksut jäädytetään



Koordinaattori

- DESCA –mallissa v2 koordinaattorin tehtäviin on päivitetty lisää jämäkkyyttä
- DESCA –mallissa ei sallita, että koordinaattori tekee osapuolia sitovia päätöksiä itsenäisesti
 - Ketterät ja nopeat päätökset saattavat tarvita ”pikavaltuutuksen”
 - ”by electronic means”
- **Ilman erillisiä toimenkuvaan annettuja valtuuksia konsortiosopimuksessa, koordinaattorin varsinainen ainoa velvollisuus konsortiossa on tarkastaa, että osallistujat hoitavat velvollisuutensa avustussopimuksen mukaan.**
- Koordinaattorin pakolliset tehtävät avustussopimuksessa artiklassa II.2.
- Kohdan 3. a) - e) tehtäviä EI saa delegoida eikä siirtää alihankkijalle.



Konsortiosopimus – Consortium Agreement

- Konsortion **osallistujien väliset** velvollisuudet
- Käytetyimmät mallisopimukset:

- DESCA

<http://www.desca-fp7.eu/download-desca/>

- EICTA (IPCA)

http://www.digitaleurope.org/index.php?id=242&id_article=303

IPCA TEMPLATE: European Technology Industry Publishes its third version Model Contract for Collaborative Projects under the ICT theme of FP7, 12 January 2010

- EUCAR

<http://www.eucar.be/publications/EUCAR%20Model%20of%20Projects%20Consortium%20Agreement>

European Council for Automotive R&D

- IMG4

<http://www.aerosme.com/news/article.asp?article=250>

AeroSME is a joint activity between [ASD](#), the AeroSpace and Defence Industries Association of Europe and the European Commission



Suunnitelma konsortiosopimuksen tekemiseksi

Tarkka aikataulutus alusta loppuun

Eryteisesti koordinaattorilta vaaditaan lähes ”despoottista otetta”

- Miksi ja miten tehdään
- Esiselvitys eri osapuolten tavoitteista, erityisistä intresseistä projektiin
- Mallisopimukset ovat **malli**sopimuksia – vaativat räätälöintiä

Yksi sopimus – erillissopimukset liitteiksi

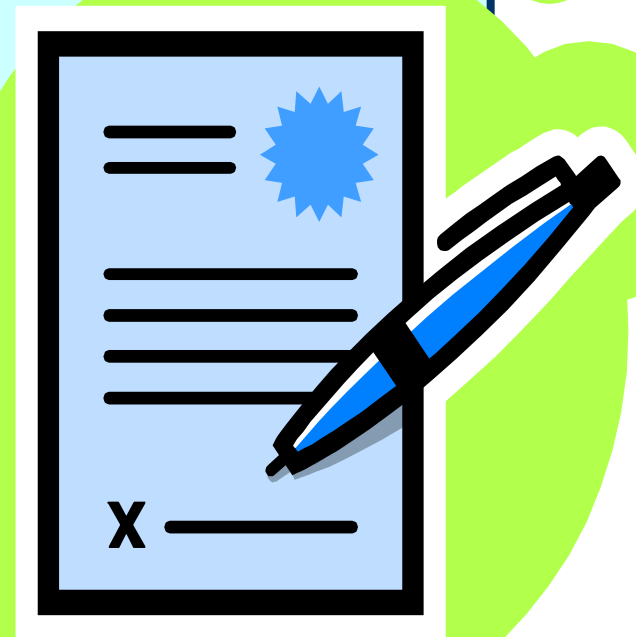
- Salassapito
 - Tausta-aineiston määrittelyt
 - Teknologian siirto
 - Alaprojektien sopimukset
-
- Ken luonnostelee, sillä luomisvalta
 - Kommenttikierrokset ja allekirjoitusmenettely
 - Ehdollinen voimaantulo



Konsortiosopimus

Erityisesti neuvoteltava ja kirjattava konsortiosopimukseen:

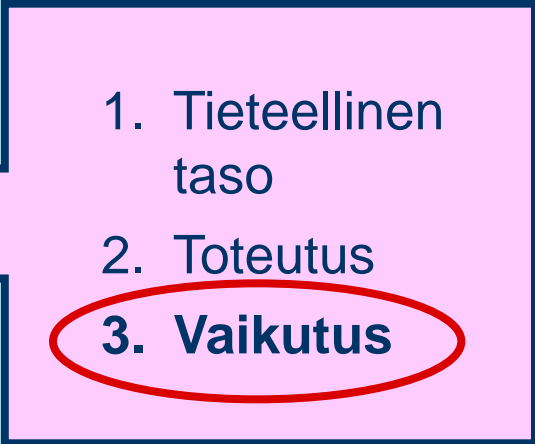
1. Projektin hallinto
2. Keskinäinen vastuu – työnjako
3. EU-rahoituksen jakautuminen
4. Salassapitoehdot
5. Immateriaalioikeudet
Tausta-aineisto
Tulokset
6. Hyödyntäminen ja julkaisut
7. Alilisensointi
8. Riitojen ratkaisumekanismi
9. Sovellettava laki



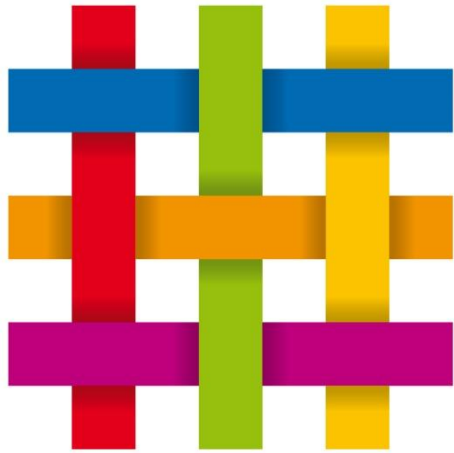
Konsortiosopimus

Erityisesti neuvoteltava ja kirjattava konsortiosopimukseen:

1. Projektin hallinto
2. Keskinäinen vastuu – työnjako
3. EU-rahoituksen jakautuminen
4. Salassapitoehdot
5. Immateriaalioikeudet
Tausta-aineisto
Tulokset
6. Hyödyntäminen ja julkaisut
7. Alilisensointi
8. Riitojen ratkaisumekanismi
9. Sovellettava laki

- 
1. Tieteellinen taso
 2. Toteutus
 - 3. Vaikutus**

DESCA – mallisopimus



DESCA

The Simplified FP7 Model
Consortium Agreement
www.DESCA-FP7.eu

- <http://www.desca-fp7.eu/download-desca/>
- EI komission julkaisu
- Apuväline – ei valmis allekirjoitettavaksi
- ”Tutkimuslaitosmyönteinen”
- Valtavirtaan suunniteltu
- Collaborative projekteille
- Moduulirakenne
- Erinomainen apuväline neuvotteluihin



Määritelmät

- Määritelmiin vain kyseisessä sopimuksessa erityiset termit
 - Määrittele sana/termi, käytä synonyymejä
 - Vältä negaatioita, esimerkkejä, käyttötarkoitusta
- Käytä määriteltyä termiä systemaattisesti
- Käytä määriteltyä termiä Isoilla Alkukirjaimilla
- Esim.
 - Agreement vs. agreement vs. this Consortium Agreement
 - Contract vs. contract



Kieli

Unohda wanna-be englanninkielinen juristi!

Selkeys ja helppolukuisuus = käyttömukavuus
Vältä hienostelua passiivimuodoin

Luennolla



Copyright © Jaakko 2009 | Kielikello



Quokka Kivinen



Tekes

Lähde: Kielikello 2 - 2009

Määritelmät ja kieli (2) esimerkki

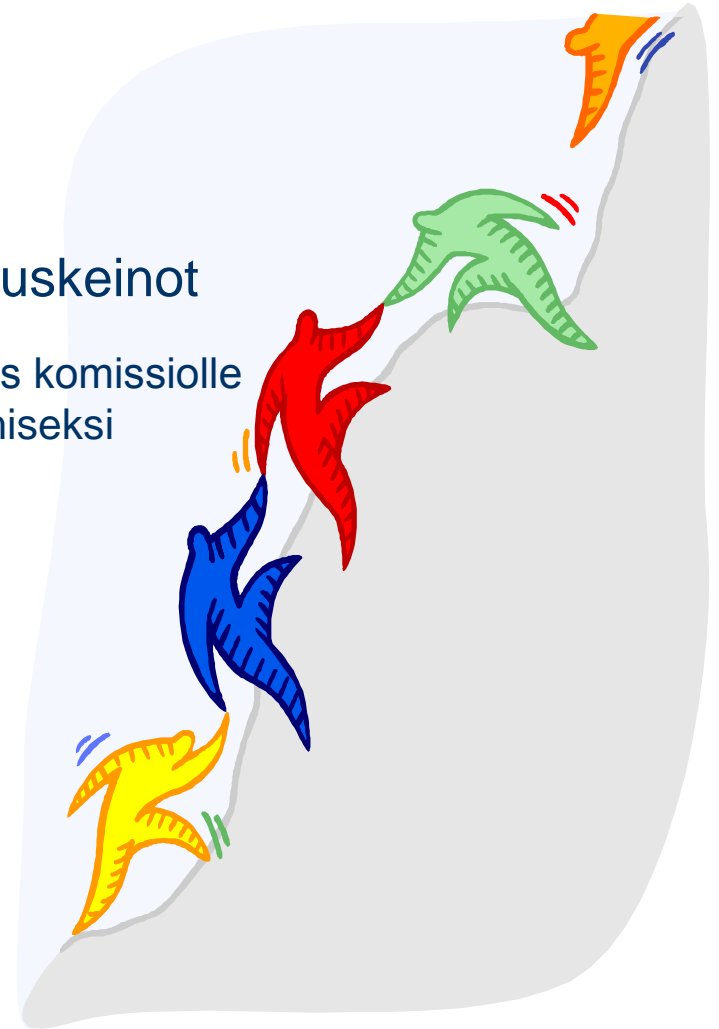
- The house shall be painted by Liisa using the color that is agreed above in this agreement within one week after receiving the letter of approval by Commission.
- Talo on maalattava yllä tässä sopimuksessa sovitulla värillä Liisan toimesta viikon kuluessa komission hyväksymiskirjeen vastaanottamisesta.
- Liisa maalaa talon sovitulla värillä. Työ on tehtävä viikon kuluessa komission hyväksymiskirjeen vastaanottamisesta.
- Liisa shall paint the house using the color agreed in Agreement. The work shall be done within one week after receiving the letter of approval by Commission.



Konsortion vastuu projektin toteuttamisesta

- vastuu komissiolle päin

- Tekninen yhteisvastuu
 - Avustussopimus II.2.4b.
 - Konsortion autonomia & omat korjauskeinot
 - Töiden uusjako
 - Budjetin uusjako
- } ”valmis” ehdotus komissiolle projektin jatkamiseksi
- Taloudellinen vastuu
 - Puiteohjelmatasoinen yhteisvastuu
 - Guarantee fund - takuurahasto



Vastuu vahingoista (sopimussuhteeseen liittyen)

- Yleisin muoto, että jokainen vastaa omista tekemisistään
 - Osallistuja vastaa kolmansista osapuolistaan ja alihankkijoistaan
- Vastuu toiselta saadun materiaalin käytöstä
 - Pääsääntö, että käyttäjä vastaa käytöstä ja käyttötarpeeseen soveltuvuudesta
- Sopimuksen mukainen korvausvastuun rajoitukset
 - Ei korvausvastuuta välillisistä vahingoista
 - Paitsi, jos tahallisuus tai törkeä huolimattomuus
 - Kokonaisvastuulle katto
- Erityisluovutuksissa ym. erillissopimukset sallittuja
- Vakuutukset
 - Valtion omaisuus ei vakuutettua,
 - Vakuutuspolitiikka yliopistoilla nykyisin oman harkinnan varassa



Konsortion hallinto

- DESCMA-mallissa moduulirakenne, käytettävä sellaisenaan
 - Keskisuuret ja suuret projektit
 - Pienet projektit
- Yleiskokous kaikille päätöksentekoon
- Johtoryhmä ketteränä työmyyränä, jota koordinaattori johtaa
- Työryhmät, alatyöryhmät, työpaketit, asiantuntijat, tukityöryhmät
- Päätösvaltaisuus = quorum
 - Joko määrällisesti suhteessa kaikkiin projektiosallistujiin tai kokouksessa läsnä oleviin
 - Valtakirjaosallistujat
- Päätöksien teko = äänestykset
 - Veto (lat. minä kiellän), rajoitettu käyttö suositeltava
 - ”Sähköiset kokoukset”



Projektin hallinto – tavoite ohjaa työkaluihin

- Tiedon liikkuminen kaikille samanaikaisesti
- Tiedon liikuttamisen vaivattomuus
 - Nettisivusto (avoin/rajoitettu pääsy)
 - Avoimuus
- Kutsut
- Pöytäkirjat
- Päätöksenteon mallit
 - (Väsyttävät) kommenttikierrokset **määräajoitettuina**
 - Äänestyksiäkin voi tehdä kirjallisesti
 - Yksimielisiä päätöksiä voidaan tehdä aina ohi sopimuksen kaavan



Komission avustuksen jakaminen

- Avustussopimuksen ydinosassa kokonaissumma koko projektille
- Avustussopimuksen liitteessä I (DoW = työsuunnitelma) taulukko rahan jakautumisesta osallistujille
- Raha maksetaan koordinaattorin pankkitilille
- Rahan maksaminen osallistujille koordinaattorin ykköstehtävä
- ”Rahoituksen saajien keskinäiset ja eri toimien väliset budjettisiirrot sallittuja, kunhan työ toteutetaan liitteen I mukaisesti”

⇒ **Konsortio sopii konsortiosopimuksessa:**

- ⇒ Milloin ja miten raha jaetaan
- ⇒ Milloin ja miten koordinaattorilla on oikeus olla maksamatta

- **Erityisesti raportoinnin ja avustuksen jakamisen osalta**
 - Tarkat ajat – maksutaulukko
 - Tarkat seuraukset, jos määräaikaa ei noudateta



Immateriaalioikeudet

- Tausta-aineisto
- Tulosaineisto/tulos

- Omistusoikeus
- Käyttöoikeus

- Salassapito
- Julkisuus
- Teknologian- ja tiedonsiirto
- Levittäminen

- Guide to Intellectual Property Rules for FP7 projects
- <http://www.iprhelphdesk.eu/>



Impact!



Tekes



Immateriaalioikeudet - Tausta-aineisto

- Kaikki tietotaito ja teknologia, joka on osallistujalla ennen projektin alkamista.
- Sopimuksenvarainen
- Sovittavia asioita
 - Positiivinen lista = listaus projektiin tulevasta IP:stä
 - Negatiivinen lista = listaus niistä osista, jotka poissuljetaan positiiviselta listalta
 - Käyttö projektin aikana
 - Käyttö projektin jälkeen
 - tutkimus ja opetus
 - kaupallinen hyödyntäminen
- Puiteohjelma ei vaikuta tausta-aineistojen omistusoikeuksiin. Osapuolilla oikeus tehdä normaalia kauppaa ip:stä.



Immateriaalioikeudet - tulokset

- 7PO:n avustussopimuksessa ei ole erikseen tulosaineiston ja tuloksen erottelua
- Tuloksen omistaa se, joka tuloksen on saanut aikaan
- Yhteisomistus mahdollinen – *ei järkevä*
 - Yhteisomistuksesta erillinen sopimus
 - Tulosaineiston lunastusmenettely
- Keksintöilmoitusmenettely!
- Alihankkijan aikaansaamien tulosten siirtyminen työn tilaajalle
- Velvoite tuloksen suojaamiseen, jos tulosta voidaan hyödyntää teollisesti tai kaupallisesti – ei pakkoa *avustussopimuksen* mukaan



Immateriaalioikeudet - käyttöoikeudet

- Tärkein ja herkin sovittava asia – sopimusvapaus **LAAJA**
- Ajallinen ulottuvuus
 - Ennen – aikana – jälkeen projektin
- Käyttäjän määrittely
 - Osallistuja – liitännäisosallistuja – kolmas osapuoli
 - Projektin uudet ja projektista lähtevät osallistujat
- Käyttötarkoitus
 - Tutkimuksellinen – kaupallinen



Immateriaalioikeudet – Julkaisut ja levittäminen

- Velvoite laajaan julkisuuteen, aktiiviseen levittämiseen ja käyttöön
- Konsortio sopii:
 - Koska julkaistaan
 - Kuka siitä päättää ja miten
 - Mitä levityskeinoja käytetään
 - Avoimen lähdekoodin käytötapa sallittu
 - Open access sovittavissa
- Levittämisen kustannukset sisällytettävissä projektin kustannusarvioon.
- Jos omistaja ei käytä, velvoite huolehtia, että joku tulee käyttämään tuloksia



Immateriaalioikeudet - edelleenluovutus

- II.32.5 Ellei tulosaineiston tai tausta-aineiston omistaja toisin sovi, käyttöoikeudet eivät anna oikeutta myöntää alilisenssejä.
- Vapaasti sovittavissa toisin
 - Esim. erityisehdolla 12 voidaan sopia ennalta liitännäisosallistujan oikeudesta saada käyttöoikeuksia
 - Sovittavissa yleisesti konsortiosopimuksessa tai jättää kahdenvälisen erillisen sopimisen kohteeksi
- Luovuttaja on vastuussa siitä, että sillä on oikeus luovutukseen.



IP:t – vinkkejä neuvotteluihin

- Määrittele ensin, mitä projektilta odotat
 - Millaisia tuloksia, millaisia suojaustarpeita
 - Organisaation oma ip -strategia?
- Jos tavoitteena (tulevaisuudessa) kaupallinen käyttö, selvitä tausta-aineiston käyttöoikeuden laajuus
 - Onko käytettävissä kaupallisiin tarkoituksiin
- Käy kauppaa projektin sisällä tulosten omistusoikeuksista
 - Hamua (yksin)omistusoikeutta strategisesti tärkeään tulokseen
 - Projektin sisällä omistusoikeuksista ja niiden luovutuksista voidaan vapaasti sopia



Yleissäännöt (miscellaneous = sekalaiset)

- Voimaantulo
 - Allekirjoitusprosessi
 - Allekirjoitus vs. voimaantulo
- Sopimuksen kestoaika
 - Eriteltävä sovitut säännöt, jotka ovat voimassa projektin päättymisen jälkeen
- Sopimuksen muutokset
 - Menettelytapa ja lisäykset sopimusliitteiksi (vai uusi sopimus?)
- Sopimuksen osat ja liitteet sekä sopimushierarkia
- **Sovellettava laki**
- Riidanratkaisu (projektiosallistujien kesken!)
 - Neuvottelu
 - Sovittelumenettely
 - Välimiesmenettely
 - Tuomioistuinkäsittely



Erityisehdot liittyen rahoitusmalleihin

- Mallisopimukset kehitetty vain collaborative projekteihin
- Konsortiosopimuksessa hyvä ”toistaa”
 - Erityisehdot (”Special clauses” liite III:sta)
 - Networks of Excellence
 - Infrastrukturi
 - Coordination and Support Actions
 - Research for the benefit of specific groups
 - SME
 - SME Associations



Yleisiä & sekalaisia vinkkejä

- Viittaukset toisiin asiakirjoihin tarkasti
 - Yksilöi asiakirja tai sopimus, johon viittaa
 - Vältä sopimuksen sisäisiä viittauksia tuleviin artikloihin
- Rauhoita konsortiosopimus jatkuvilta muutoksilta
 - Luettelot ja taulukot liitteiksi
 - Muuttuvat työhön liittyvät asiat liitteiksi
- Luonnosteluvaiheessa syntyä versioita
 - Päivää kaikki versiot
 - Säilytä päiväys ja versioluku myös versiossa Final
- Konsortiosopimuksessa ei voi oikeuttaa tai velvoittaa ketään muuta kuin sopimuksen osapuolia

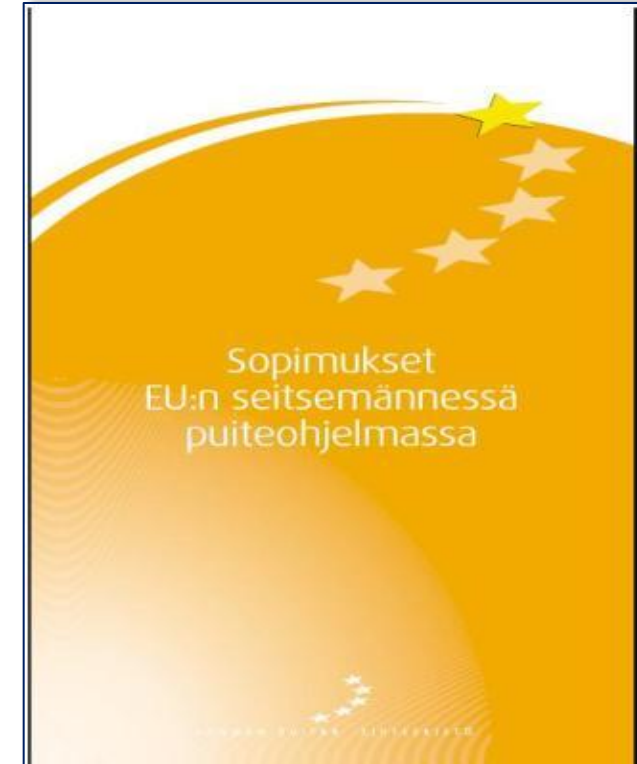




Muut tarpeelliset sopimukset

- Esisopimukset – MoU, Lol, pöytäkirjat,
- Salassapito - luottamuksellisuus
- Tausta-aineistoon liittyvät – oikeuksiensiiirto-, teknologiansiirtosopimukset
- Materiaalinsiirto

- Alihankintasopimukset
- Lisenssisopimukset
- Yhteisomistuksen hallinnointisopimukset



- Linkkivinkki:

<http://www.tekes.fi/eu/fi/community/Julkaisut%20ja%20uutiskirje/941/Julkaisut%20ja%20uutiskirje/1992>



Tekes

Salassapito - luottamuksellisuus

Avustussopimuksen artikla II.9. *Confidentiality* ei sisällä automaattisesti suojaa luottamuksellisen tiedon osalta.

...that is identified as confidential...

- Salassapitosopimus itsenäisenä tai osana konsortiosopimusta
- Strateginen tarve jokaisella yksilöllinen
- Sanktion tarve (sopimussakko vai vahingonkorvaus)
- Erityismerkintä vs. yleislauseke
- Salassapidettävän tiedon ja materiaalien kohtelu, siirto, hallussapito
- Luottamuksellisen tiedon tuhoaminen



Apuja konsortiosopimuksen tekoon

- DESCA –sopimus opastaa ja selittää
- EUTI:n lista konsulteista
 - <http://www.tekes.fi/eu/fi/community/Konsulttipalveluja/1148/Konsulttipalveluja/2523>
- Checklist for a Consortium Agreement for FP7 projects (28.6.2007)
 - http://cordis.europa.eu/fp7/find-doc_en.html
 - Guidance documents
- IPR-Helpdesk
 - Avustaa myös konsortiosopimusten kanssa
 - Online-opetuskalvoja
 - <http://www.ipr-helpdesk.eu/>



Kiitos!

Liisa Ewart
Lakimies, Tekes
Sopimus- ja talousasioiden NCP

Puh. 010 60 55738
Sähköposti [Liisa.Ewart\(at\)tekes.fi](mailto:Liisa.Ewart@tekes.fi)

